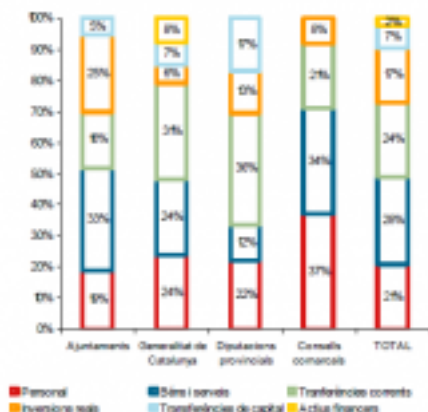

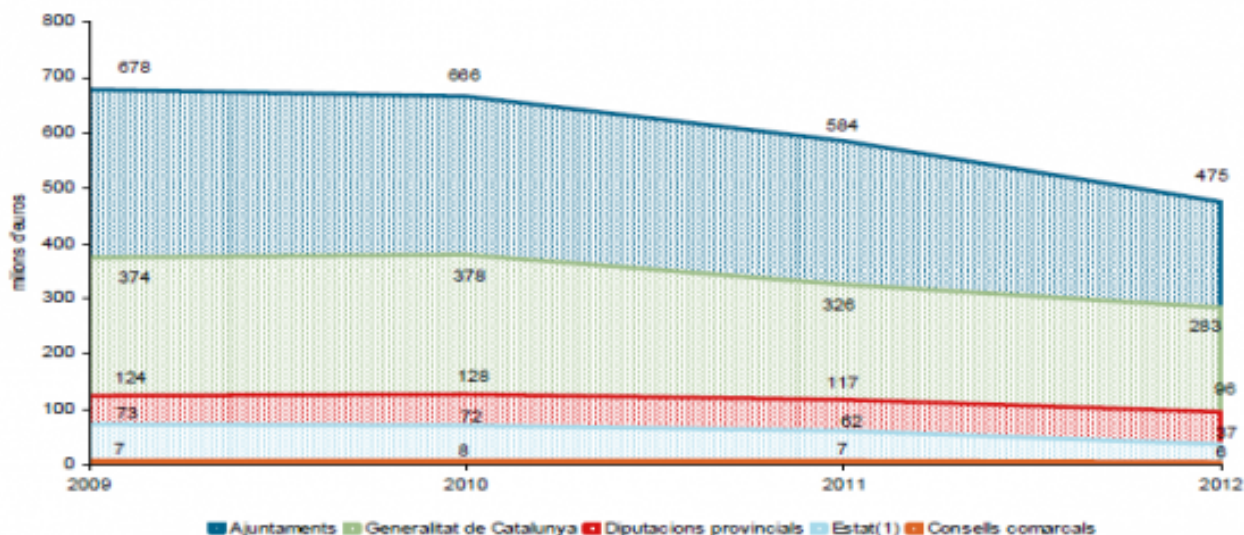
Una mirada a les estadístiques culturals de Catalunya 2014

Publicat per [Centre d'Estudis i Recursos Culturals](#) [1] el 09/10/2014 - 11:11 | Última modificació: 09/10/2014 - 12:16

La darrera setmana de setembre, el departament de Cultura de la Generalitat va publicar el recull anual Estadístiques culturals de Catalunya 2014, amb una selecció de les dades estadístiques sobre els principals àmbits del sector de la cultura i la creació: finançament, indústries culturals i creatives, arxius, biblioteques, museus, patrimoni, arts visuals, cinema, llibre, arts escèniques, i consum i pràctiques culturals. Pel que fa a les dades sobre el finançament públic de la cultura, es proveeixen dades sobre la despesa en cultura per part dels diversos nivells de les Administracions Públiques catalanes: la mateixa Generalitat, les Diputacions Provincials, els Consells Comarcals i els Ajuntaments.

En termes globals, la despesa pública en cultura s'ha reduït un 29% entre 2009 i 2012 (un 0,5% el 2010, un 12% el 2011 i un 18% el 2012); ha passat de 1.256 milions d'euros l'any 2009 a 897 milions el 2012. En moments de crisi, la restricció de recursos afecta en major mesura els programes que no es consideren de primera necessitat. Aquest ha estat el cas de la cultura els darrers anys. Els discursos sobre el paper central de la cultura en el desenvolupament del territori han donat pas a demandes de major eficiència i a la necessitat de trobar noves vies de finançament per la cultura que no afectin als recursos públics. En part, tot plegat pot haver servit per fer entrar aires nous en un sector que potser estava massa acomodada en unes pràctiques i unes dinàmiques establertes, així com per replantejar-me [quin és el sentit i la raó de ser de les polítiques culturals](#) [2]. Ara bé, cinc anys després del començament de la crisi, fa l'efecte que els diversos nivells de govern continuen retallant la cultura per allà on els sembla que farà menys mal o que passarà més desapercebut, sense uns objectius o uns criteris clars que guiïn la seva actuació.

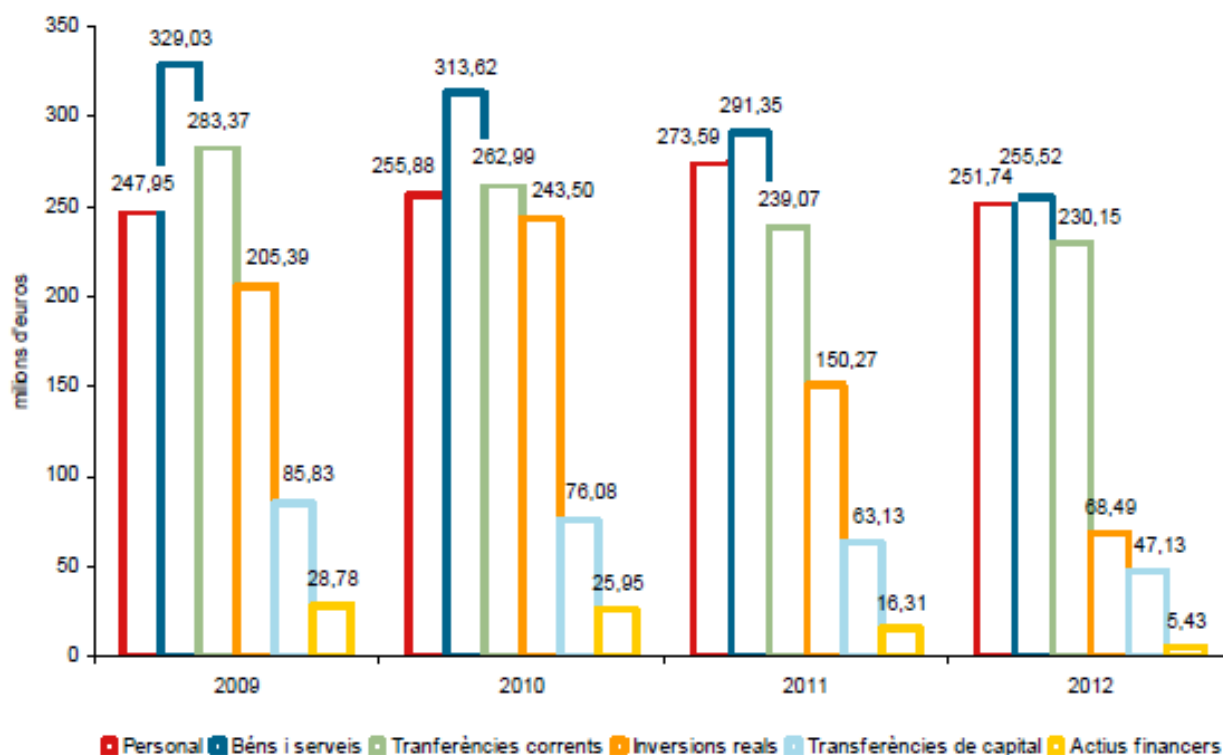
Despesa pública en cultura a Catalunya 2009-2012

Font: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Per Administracions Públiques, la despesa més gran en cultura la fan el conjunt d'ajuntaments, seguits de la Generalitat, les Diputacions Provincials, l'Estat Espanyol –en forma de subvencions i inversions nominatives- i finalment els consells comarcals.

El descens de la inversió al llarg dels quatre anys analitzats ha estat generalitzat, si bé desigual: el descens més important és el de [la despesa en cultura realitzada per l'Estat Espanyol](#) [3], amb un descens del 50% -de 73 milions d'euros a 37 milions- seguit dels ajuntaments, que han reduït la seva despesa en aquest àmbit en un 30%, i de la Generalitat, les diputacions i els consells comarcals, amb descensos del 24%, el 23% i el 20% respectivament.

Les retallades han afectat en diferent mesura els diversos capítols de despesa. Les dades agregades de totes les administracions públiques catalanes mostren com, si bé totes les partides pressupostàries s'han reduït entre 2009 i 2012, les baixades més significatives es centren les despeses de capital (inversions reals i transferències de capital), que corresponen als recursos destinats a la construcció, renovació i manteniment d'infraestructures: les inversions reals s'han reduït un 67% entre 2009 i 2012, i les transferències de capital ho han fet un 45%. També han patit retallades significatives les partides corresponents a la compra i contractació de béns i serveis i a les transferències corrents, amb reduccions d'un 22% i un 19% respectivament en entre 2009 i 2012. En aquestes partides s'inclouen les despeses vinculades a la programació d'activitats culturals, ja sigui directament (despesa en béns i serveis) o través de tercers (transferències corrents). Així doncs, podem vincular l'evolució a la baixa d'aquests capítols amb una reducció de l'activitat cultural promoguda des de les administracions.

Despesa en cultura de les administracions públiques catalanes per capítols, 2009-2012

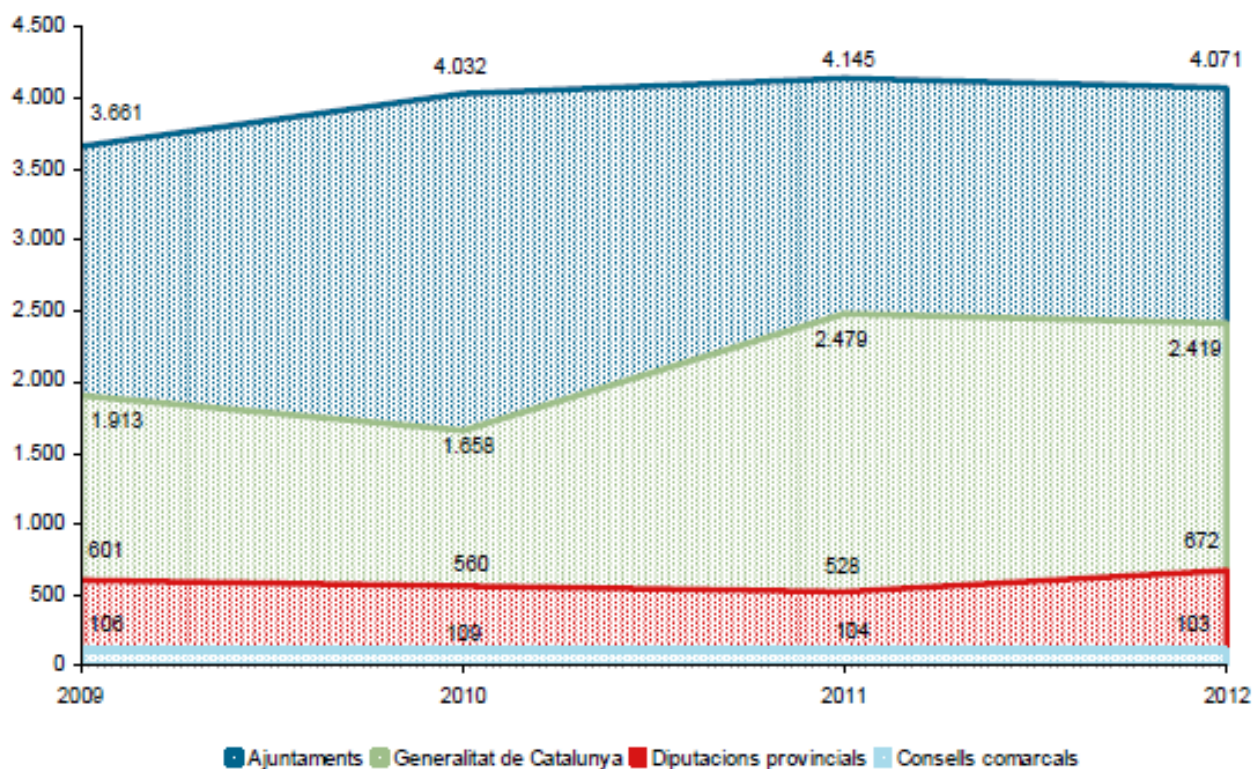
Font: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

El capítol de personal, en canvi, va continuar augmentant fins al 2011 (entre 2011 i 2012 es va reduir un 8%), i en termes globals és l'única despesa que ha augmentat lleugerament –un 2%– en el període 2009-2012.

Possiblement, la menor flexibilitat d'aquesta despesa i la necessitat de dotar de personal els equipaments construïts en el període anterior explica, si més no en part, que es continués contractant personal nou en un moment de reducció general dels recursos. Caldrà esperar les dades de 2013 i 2014 per comprovar si les mesures preses pel govern espanyol a partir de 2012 com ara taxa de reposició zero dels funcionaris públics, la congelació de la creació de llocs de treball públic i la congelació salarial continuada es reflecteix en una reducció sostinguda de la despesa en personal. En termes relatius, la despesa en personal ha passat de representar un 20% del pressupost a prop d'un 30% l'any 2012 al conjunt de les administracions públiques catalanes.

Si ens fixem en les xifres de treballadors dels departaments de cultura de les administracions públiques catalanes trobem que, en efecte, s'han mantingut relativament estables entre 2009 i 2012, i en alguns casos fins i tot van créixer els primers anys d'aquest període.

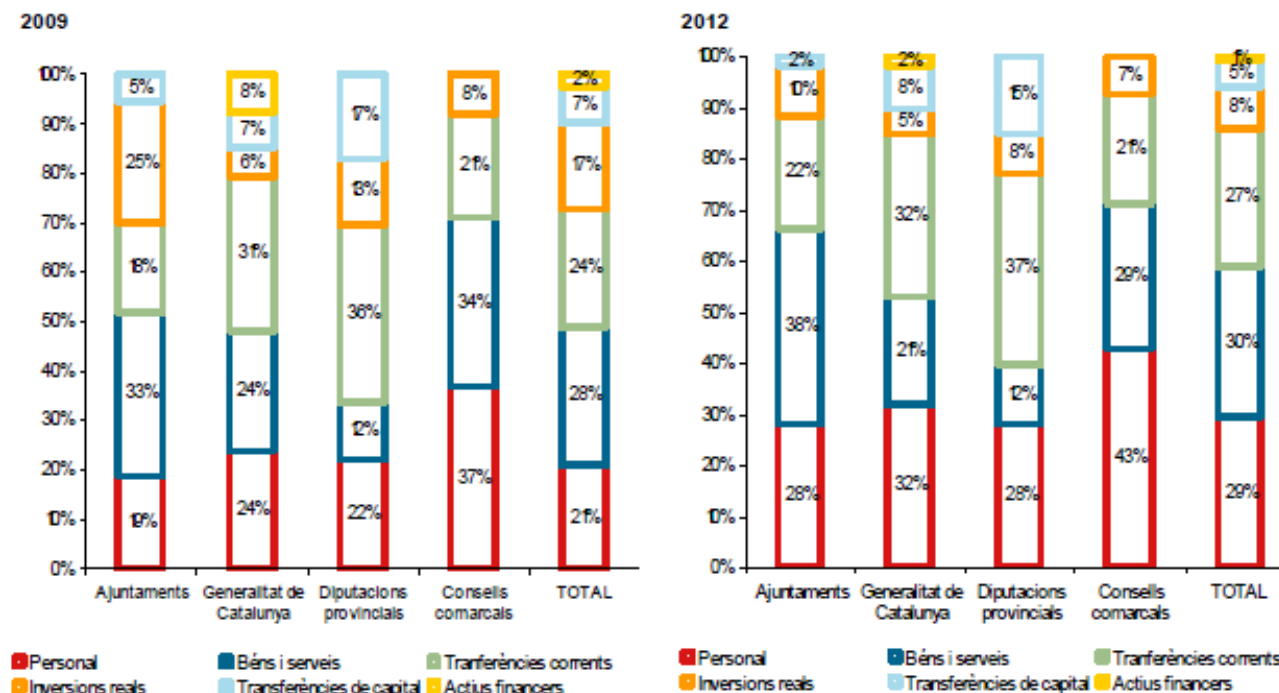
Treballadors en cultura de les administracions públiques catalanes, 2009-2012

Font: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Es perceben certes diferències entre les diverses administracions públiques catalanes en la distribució dels recursos: A les diferències de partida donades per la distribució de les competències en cultura, s'hi afegeix la divergència de criteris a l'hora d'aplicar les retallades pressupostàries: Ajuntaments i Diputacions han centrat gran part de la reducció en les inversions en infraestructures, amb descensos del 72% i el 55% respectivament entre els anys 2009 i 2012. La Generalitat ha reduït actius financers (un 82%), inversions reals, i despesa en béns i serveis (34% en tots dos casos). Els consells comarcals, per la seva banda, també han reduït les seves compres o contractacions de béns i serveis un 30%. Les transferències a agents i entitats culturals s'han reduït al voltant d'un 20% en tots els casos. Aquestes variacions en les prioritats de despesa fan que la proporció entre els diversos conceptes divergeixin entre administracions i també d'un any a l'altre.

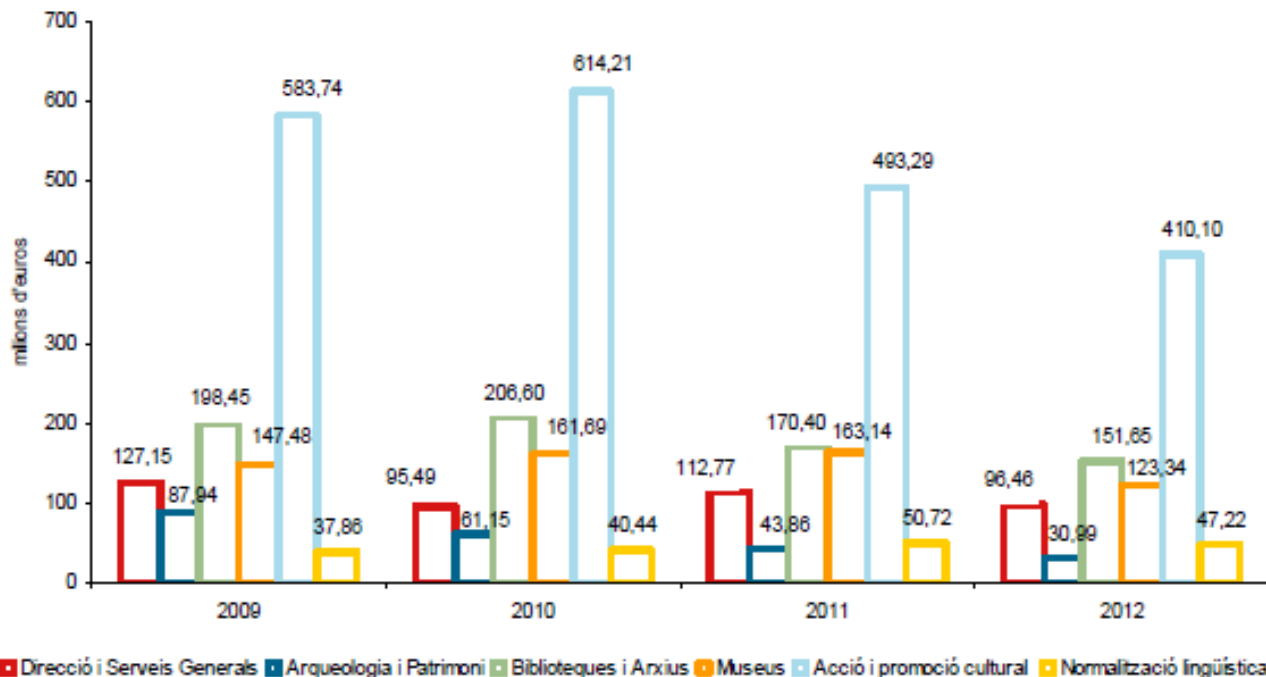
Percentatge de despesa en cultura de les administracions públiques catalanes per capítols

Font: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Una ullada a la despesa per programes confirma que les restriccions del pressupost s'han notat especialment en l'acció i la promoció cultural, que, tot i això, continua essent el gruix de la despesa en cultura. "Acció i promoció cultural" inclou la despesa destinada a la promoció de els arts visuals, el cinema i vídeo, les lletres, les arts escèniques, la música i la cultura popular. Si al 2009 gairebé la meitat de la despesa en cultura es destinava a aquestes accions, el 2012 la proporció s'havia reduït fins el 35% de la inversió en cultura del conjunt de les administracions públiques catalanes. En el mateix sentit, la despesa dedicada a arqueologia i patrimoni, biblioteques i arxius i museus es va reduir al voltant d'un 30% en aquells tres anys. Únicament van créixer, fins al 2011, els recursos per a la direcció i serveis generals i la normalització lingüística.

Despesa en cultura de les administracions públiques catalanes per programes, 2009-2012

Font: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Podeu consultar el document "Estadístiques Culturals de Catalunya" [aquí](#) [4].

Etiquetes: pressupostos

Etiquetes: població activa

Etiquetes: despeses públiques

Etiquetes: sistema cultural

- [5]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2014/10/09/mirada-les-estadistiques-culturals-de-catalunya-2014>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/cerc>

[2] <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2014/09/23/per-que-governos-han-de-financar-cultura>

[3] <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2014/01/10/aportacions-en-cultura-de-l%E2%80%99estat-a-catalunya-2011-2014>

[4] <http://cercles.diba.cat/documentsdigitals/pdf/E140203.pdf>

[5] <https://interaccio.diba.cat/node/5357>